

Covid-19 har sat skub i eud-lærernes brug af digitale teknologier

Baggrund

I foråret 2020 sendte covid-19 den samlede uddannelsessektor ud i, hvad der kunne opleves som et gigantisk digitalt eksperiment. Uddannelsesinstitutionerne blev lukket, og undervisningen skulle fra den ene dag til den anden foregå virtuelt. Umiddelbart inden nedlukningen, i februar 2020, gennemførte Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) en stor undersøgelse af lærernes brug af digitale teknologier i undervisningen på ungdomsuddannelserne. Denne undersøgelse blev gentaget, efter skolerne igen var åbnet, og lærerne og eleverne var tilbage i den almindelige undervisning (september 2021).

I dette mini-notat giver EVA indblik i, hvilken betydning nedlukningen ifm. covid-19-pandemien har haft for lærernes brug af digitale teknologier på ungdomsuddannelserne.

Hovedresultater

- Efter covid-19-pandemien er der sket en stigning i lærernes brug af digitale teknologier på tværs af ungdomsuddannelserne. Dette gælder især for lærerne på eud/eux, hvor 42 % af lærere svarer, at de i højere grad anvender digitale teknologier som følge af covid-19-nedlukningen. Dette gør sig kun gældende for 27 % af lærerne på htx/hhx og 24 % af lærerne på stx/hf.
- Halvdelen af lærerne på eud/eux (52 %) svarer, at de gerne vil bruge digitale teknologier mere, end de allerede gør. Det gør sig gældende for 39 % af htx-/hhx-lærerne og 27 % af stx/hf-lærerne.
- Særligt brugen af virtuel undervisning og videoopkald er efter covid-19-nedlukningen mere udbredt blandt eud-/eux-lærerne sammenlignet med de andre uddannelser.
- Endelig viser undersøgelsen, at lærerne på ungdomsuddannelserne primært bruger digitale teknologier til at skabe variation i undervisningen (42 %), at involvere eleverne (fx gennem produktioner) (29 %) og til at udvikle elevernes digitale kompetencer (27 %). På eud/eux er der derudover en stor andel af lærere, som bruger digitale teknologier til at imødekomme elevernes forskellige måder at lære på (33 %) og til at muliggøre opgaveløsning med forskellige sværhedsgrader eller tempi (26 %).

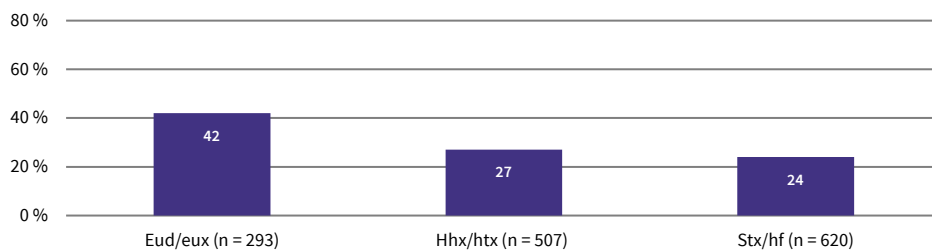
Covid-19-nedlukningen har især øget brugen af digitale teknologier på erhvervsuddannelserne

Lærerne på erhvervsuddannelserne er den gruppe, der i højest grad oplever, at covid-19-nedlukningen har sat skub i deres anvendelse af digitale teknologier i undervisningen. Digitale teknologier skal i denne forbindelse forstås som de programmer, apps, platforme og hardware, som kan bruges i undervisningen. Det kan både være digitale teknologier, som er udviklet med et undervisningsformål, og digitale teknologier, som ikke er udviklet med et decideret undervisningsformål, men stadig inddrages i undervisningssammenhæng.

Figur 1 viser, at 42 % af lærerne på eud/eux svarer, at covid-19-nedlukningen har betydet, at de i højere grad anvender digitale teknologier i deres almindelige undervisning, end de gjorde før nedlukningen. Det er en væsentlig større andel end blandt lærerne på hhx/htx (27 %) og stx/hf (24 %).

FIGUR 1

Andel af lærere, som angiver, at covid-19-nedlukningen haft den betydning, at de i højere grad anvender digitale teknologier efter covid-19-nedlukningen

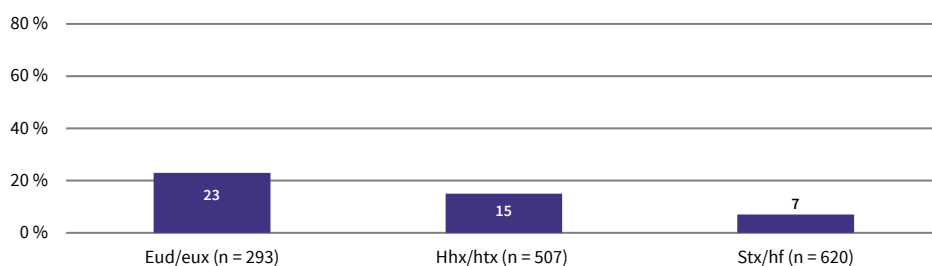
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: En chi2-test viser, at der er signifikant forskel på lærerne svar på tværs af de tre uddannelsesområder (P = 0,000).

Figur 2 viser, at næsten hver fjerde lærer (23 %) på eud/eux svarer, at de underviser virtuelt mere end én gang om måneden. For hhx/htx gør det sig gældende for 15 % af lærerne, og på stx/hf gør det sig kun gældende for 7 % af lærerne. Svarene indikerer således, at virtuel undervisning i højere grad er blevet en del af undervisningen på erhvervsuddannelserne sammenlignet med de andre ungdomsuddannelser.

FIGUR 2

Andel af lærere, der angiver, at de mere end én gang om måneden gennemfører deres undervisning virtuelt via programmer som fx Zoom eller Teams efter covid-19-nedlukningen

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: En chi2-test viser, at der er statistisk signifikant sammenhæng mellem lærernes uddannelsesområde og deres svar på spørgsmålet (P = 0,000).

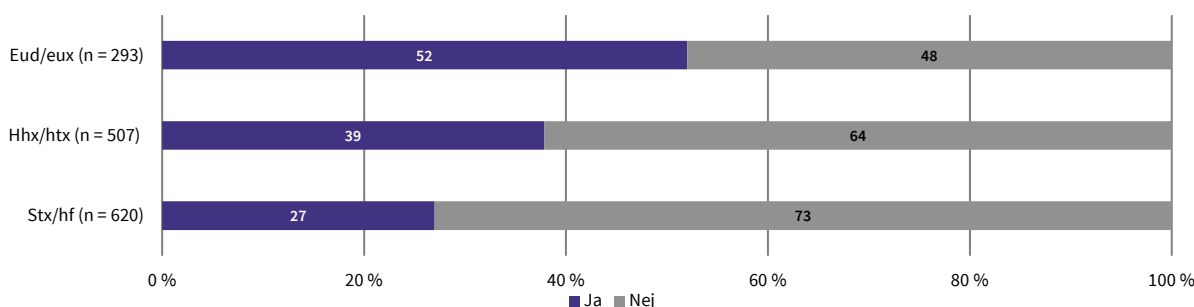
Note: Spørgsmålet blev først inkluderet i spørgeskemaet i 2021.

Især erhvervsskolelærerne vil gerne anvende digitale teknologier mere i undervisningen

Figur 3 herunder viser, at over halvdelen (52 %) af lærerne på eud/eux gerne vil bruge digitale teknologier mere i undervisningen, end de allerede gør. Det er en væsentlig større andel end på de andre uddannelsesområder. For lærerne på htx/hhx gælder det for 39 %, og for lærerne på stx/hf gælder det for 27 %.

FIGUR 3

Andel af lærere, der gerne vil anvende digitale teknologier i højere grad i undervisningen, end de allerede gør

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: En chi2-test viser, at der er statistisk signifikant sammenhæng mellem, hvilket uddannelsesområde lærerne underviser indenfor, og hvorvidt de ønsker at bruge digitale teknologier mere, end de gør (P = 0,000).

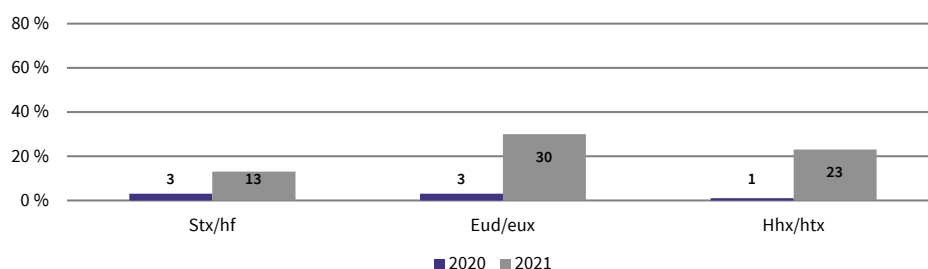
Særligt videoopkald er blevet en mere udbredt kommunikationsform mellem lærer og elever

Undersøgelsen viser, at måden, hvorpå lærerne kommunikerer med deres elever, har ændret sig som følge af covid-19-nedlukningen. Fx er brugen af videoopkald (fx Zoom, Skype mv.) eksploderet som følge af covid-19-nedlukningen.

Figur 4 herunder viser, at brugen af videoopkald er steget markant på tværs af alle uddannelsesområder, men især på erhvervsskolerne, hvor 30 % af lærerne angiver, at de bruger videoopkald til at kommunikere med deres elever. Før covid-19-nedlukningen (dvs. i 2020) gjorde det sig kun gældende for 3 % af lærerne. Der er således tale om en stigning på 1000 %.

FIGUR 4

Andel af lærere, som bruger videoopkald til at kommunikere med deres elever (fx Skype, Zoom mv.) – før og efter covid-19-nedlukningen

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2022.

Note: Stx/hf 2020 (n 2020 = 1117) (n 2021 = 620), eud/eux (n 2020 = 467) (n 2021 = 293), hhx/htx (n 2020 = 912) (n 2021 = 507). En chi2-test viser, at der er statistisk signifikant sammenhæng mellem, hvilket uddannelsesområde lærerne underviser på, og deres brug af videoopkald som kommunikationsform mellem sig selv og eleverne (P = 0,000).

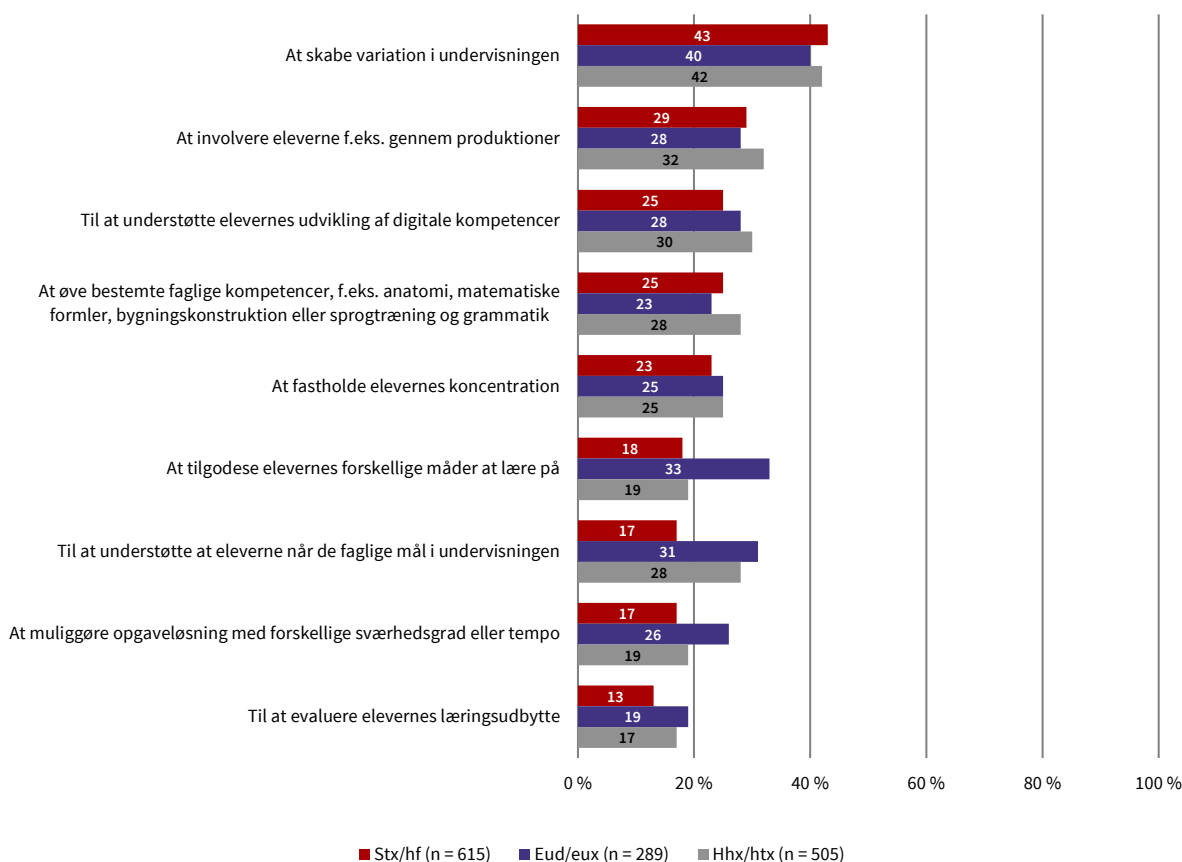
Lærerne bruger især digitale teknologier til at skabe variation i undervisningen

Undersøgelsen viser, at lærerne på ungdomsuddannelserne bruger digitale teknologier til mange forskellige formål. De fremgår af figur 5 på næste side. Her er de vigtigste pointer:

- Generelt bruger lærerne på alle tre ungdomsuddannelsesområder især de digitale teknologier til at skabe variation i undervisningen. Det angiver 43 % af lærerne på stx/hf, 40 % af lærerne på eud/eux og 42 % af lærerne på hhx/htx. Der er ligeledes en stor andel af lærere, der angiver, at de bruger digitale teknologier til at involvere eleverne (fx gennem produktioner) og til at udvikle eleverne digitale kompetencer.
- Lærerne på erhvervsuddannelserne anvender i højere grad end lærerne på de andre uddannelser digitale teknologier til at imødekomme elevgruppens forskellige behov. 33 % af eud/eux-lærerne angiver, at de i høj grad bruger digitale teknologier til at imødekomme elevernes forskellige måder at lære på. Det gør sig kun gældende for 18 % af stx/hf-lærerne og for 19 % af hhx/htx-lærerne. Derudover svarer 26 % af eud/eux-lærere, at de i høj grad anvender digitale teknologier til at muliggøre opgaveløsning med forskellige sværhedsgrader eller tempi. Dette gør sig gældende for 17 % af stx/hf-lærerne og 19 % af hhx/htx-lærerne.

FIGUR 5

Andel af lærere på, der angiver, at de i høj grad anvender digitale teknologier til ... – fordelt på uddannelse efter covid-19-nedlukningen

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2021.

Note: En chi2-test viser, at der er statistisk signifikant sammenhæng mellem lærernes uddannelsesområde og deres svar i følgende svarkategorier: "At involvere eleverne f.eks. gennem produktioner" (P = 0,031), "At muliggøre opgaveløsning med forskellige sværhedsgrad eller tempo" (P = 0,042), "At tilgodese elevernes forskellige måder at lære på" (P = 0,000), "At øve bestemte faglige kompetencer" (P = 0,003), "Til at evaluere elevernes læringsudbytte" (P = 0,001) og "Til at understøtte at eleverne når de faglige mål i undervisningen" (P = 0,0009). En chi2-test viser, at der ikke er statistisk signifikant forskel på lærernes svar på hhv. 2020 og 2021 inden for de tre uddannelsesstyper stx/hf, eud/eux og hhx/htx.

Datagrundlaget

Analysen bygger på en spørgeskemaundersøgelse gennemført af Danmarks Evalueringsinstitut blandt lærere på danske ungdomsuddannelser. Undersøgelsen er gennemført af tre omgange – første gang i 2015, derefter i foråret 2020 og endelig i efteråret 2021. I dette notat indgår udelukkende besvarelser fra 2020 (dvs. lige før første nedlukning ifm. covid-19-pandemien) og efteråret 2021 (dvs. lige efter genåbningen efter anden nedlukning).

I 2020 deltog 2.496 lærere i spørgeskemaundersøgelsen (svarprocent 44 %). I 2021 deltog 1.420 lærere (svarprocent på 26 %). I 2021 blev spørgeskemaet udelukkende sendt til lærere, som også deltog i undersøgelsen i 2020. Svarprocenten skal derfor ses i det lys, da der kan være lærere, som har fratrådt deres stilling i mellemtiden, hvilket betyder, at den egentlige svarprocent formentlig er højere. Repræsentativitetstesten konstaterer signifikante skævheder i analysegrundlaget, hvad angår uddannelsestype, når man sammenligner med populationen af lærere. Via afprøvning af vægtning ift. uddannelsestype kan det konstateres, at vægtning på dette parameter ikke gør en substantiel forskel for svarfordelingerne på spørgsmålene i spørgeskemaundersøgelsen. Resultaterne præsenteres derfor uden brug af vægtning.

Relaterede udgivelser

- EVA: It på ungdomsuddannelserne (2015): <https://www.eva.dk/ungdomsuddannelse/it-paa-ungdomsuddannelserne>.
- EVA: Digitale teknologier i undervisningen på ungdomsuddannelserne – lærernes overvejelser om til- og fravalg (2020): <https://www.eva.dk/ungdomsuddannelse/digitale-teknologier-undervisningen-paa-ungdomsuddannelserne>.
- EVA: virtuel undervisning i gymnasiet – gymnasielærernes erfaringer (2021): <https://www.eva.dk/ungdomsuddannelse/virtuel-undervisning-gymnasiet>.

Kontakt

- Seniorkonsulent Marie Seliger, 3525 6659, mse@eva.dk
- Kommunikationskonsulent Anne Breinhold Olsen, 2984 6711, abo@eva.dk.